
SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2015

ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK

a. s.	Akciová spoločnosť	FAO	Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo
ALPARC	Alpska sústava chránených území	FSC	Medzinárodný neziskový certifikačný systém (Forest Stewardship Council)
AOT40	Expozičný index pre ochranu vegetácie	GFRA	Globálne hodnotenie lesných zdrojov
BAT	Najlepšia dostupná technika	GMO	Geneticky modifikované organizmy
BR	Biosférická rezervácia	GPP	Zelené verejné obstarávanie (Green public procurement)
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	HBÚ	Hlavný banský úrad
BSK₅	Biochemická spotreba kyslíka – päťdňová	HDP	Hrubý domáci produkt
CITES	Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín	HDS	Hrubá domáca spotreba energie
CNPA	Karpatská sústava chránených území	CHKO	Chránená krajinná oblasť
CR	Kriticky ohrozený druh rastlín a živočíchov	CHA	Chránený areál
CWI	Karpatská iniciatíva pre mokrade	CHS	Chránený strom
ČMS	Čiastkový monitorovací systém	CHSK	Chemická spotreba kyslíka
ČOV	Čistiareň odpadových vôd	CHÚ	Chránené územie
DMC	Domáca materiálová spotreba	CHVÚ	Chránené vtáčie územia
DMI	Priamy domáci materiálový vstup	IPKZ	Integrovaná prevencia a kontrola znečistenia
DU	Dobsonove jednotky	IS EZ	Informačný systém environmentálnych záťaží
EDoK	Európsky dohovor o krajine	JKS	Jarný kmeňový stav zveri
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo	KES	Konečná energetická spotreba
EIA	Posudzovanie vplyvov navrhovaných činností na životné prostredie	KO	Komunálny odpad
EK	Európska komisia	KP	Kultúrna pamiatka
EMAS	Schéma pre environmentálne manažérstvo a audit	LH	Lesné hospodárstvo
EMEP	Program spolupráce pre monitorovanie a vyhodnocovanie diaľkového šírenia látok znečisťujúcich ovzdušie v Európe)	LOU	Lesy osobitného určenia
EMS	Systémy environmentálneho manažérstva	LP	Lesné pozemky
EN	Energetická náročnosť	LŠV	Látky škodiace vodám
EN	Ohrozený druh rastlín a živočíchov	LULUCF	Využívanie pôdy, zmeny vo využívaní pôdy a lesné hospodárstvo (Land use, Land-use change and forestry)
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja	MaB	Program UNESCO „Človek a biosféra“
ES	Európske spoločenstvo	MDVRR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
EÚ	Európska únia	SR	Mestská hromadná doprava
EÚ ETS	Európska schéma obchodovania s emisnými kvótami	MHD	Maloplošné chránené územie
EV	Európsky význam	MCHÚ	Ministerstvo kultúry SR
EVP	Environmentálne vhodný produkt	MK SR	Ministerstvo obrany SR
EVVO	Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета	MO SR	Mestská pamiatková rezervácia
EW-MFA	Analýza materiálových tokov na makroekonomickej úrovni (Economy-wide material flow analysis)	MPR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
EZ	Environmentálne záťaž	MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
		MPŽPRR SR	Ministerstvo pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja SR

MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky	PÚ SR	Pamiatkový ústav SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR	PZ	Pamiatková zóna
MZV	Mimoriadne zhoršenie vôd	RF	Recyklačný fond
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR	RO	Riadiaci orgán
NACE	Štatistická klasifikácia ekonomických činností	RT	Riziková trieda
NAPANT	Národný park Nízke Tatry	SAV	Slovenská akadémia vied
NAP GPP II	Národný akčný plán pre zelené verejné obstarávanie v SR na roky 2011 až 2015	SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
NEIS	Národný emisný inventarizačný systém	SBM	Slovenské banské múzeum
NEL	Nepolárne extrahovateľné látky	SD	Svetové dedičstvo
NFP	Nenávratný finančný príspevok	SEA	Posudzovanie vplyvov strategických dokumentov na životné prostredie
NKP	Národná kultúrna pamiatka	SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
NL	Nerozpustené látky	SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
NLC	Národné lesnícke centrum	SK PRES	Predsedníctvo Slovenska v Rade EÚ
NMSKO	Národná monitorovacia sieť kvality ovzdušia	SMOPaJ	Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva
NMVOC	Nemetánové prchavé organické zlúčeniny	SR	Slovenská republika
NO	Nebezpečný odpad	STN	Slovenská technická norma
NP	Národný park	SVP	Slovenský vodohospodársky podnik
NPPC	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy	SWOT	Analýza vnútorných silných (Strengths) a slabých (Weaknesses) stránok v súvislosti s vonkajšími príležitosťami (Opportunities) a hrozbami (Threats)
NPPC - VÚRV	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav rastlinnej výroby	ŠFM	Švajčiarsky finančný mechanizmus
NPP	Národná prírodná pamiatka	ŠGÚDŠ	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
NPR	Národná prírodná rezervácia	ŠOP SR	Štátna ochrana prírody SR
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky	ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
O	Ostatný odpad	TANAP	Tatranský národný park
OAR	Objemová aktivita radónu	TML	Trvalá monitorovacia lokalita
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj	UNDP	Rozvojový program OSN
OP	Ochranné pásmo	UNESCO	Organizácia OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru
OPKŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia	ÚEV	Územia európskeho významu
OPŽP	Operačný program Životné prostredie	ÚGKK SR	Úrad geodézie, kartografie a katastra SR
OSN	Organizácia spojených národov	ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
OZE	Obnoviteľné zdroje energie	ÚRSO	Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
PAH	Polyaromatické uhľovodíky	ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva SR
PCB	Polychlóvané bifenyly	V4	Vyšehradská skupina (Vyšehradská štvorka) – spoločenstvo štyroch stredoeurópskych štátov: Česka, Maďarska, Poľska a Slovenska
PEFC	Program pre vzájomné uznávanie lesných certifikačných schém	VaK	Vodárne a kanalizácie
PES	Primárna energetická spotreba	VP	Výstražné prahy
PEZ	Primárne energetické zdroje	VU	Zraniteľný druh rastlín a živočíchov
PM	Tuhé častice	VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
PO	Pamiatkový objekt	Z. z.	Zbierka zákonov
POD	Program obnovy dediny	ZŽP	Zdravotne ťažko postihnutí
POPs	Perzistentné organické látky	ZZL	Základné znečisťujúce látky
PP	Prírodná pamiatka	ŽP	Životné prostredie
PR	Pamiatková rezervácia		
PR	Prírodná rezervácia		
PRLA	Pamiatková rezervácia ľudovej architektúry		

OBSAH

PREDSLOV	3	MATERIÁLOVÉ TOKY A ODPADY	146
ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SLOVENSKEJ REPUBLIKE	5	Materiálová náročnosť hospodárstva	146
SÚHRNNÉ HODNOTENIE ENVIRONMENTÁLNEJ SITUÁCIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE	7	Odpady	149
ZLOŽKY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ICH OCHRANA	11	ZMENA KLÍMY	161
Ovzdušie	11	STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	175
Voda	33	Environmentálne právo	175
Horniny	56	Manažment používania genetických technológií a GMO	176
Pôda	61	Posudzovanie vplyvov na životné prostredie	178
Rastlinstvo, živočíšstvo a chránené časti prírody	66	Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania ŽP	179
OCHRANA, TVORBA A MANAŽMENT KRAJINY	81	Prevenca a náprava environmentálnych škôd	181
Kľúčové otázky a kľúčové zistenia	81	Prevenca závažných priemyselných havárií	181
Fragmentácia krajiny	81	Environmentálne hodnotenie	183
Starostlivosť o mestské a vidiecke životné prostredie	81	a označovanie produktov	183
Pamiatkový fond	86	Systém environmentálneho manažérstva	186
Svetové dedičstvo	89	Zelené verejné obstarávanie	189
Geoparky	91	Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета	190
Environmentálne záťaž	91	Environmentálna ekonomika	195
VPLYVY HOSPODÁRSKÝCH ODVETVÍ NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	94	MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA	213
Priemyselná výroba	94	GLOBÁLNE MEGATRENDY A SLOVENSÁ REPUBLIKA	218
Ťažba nerastných surovín	102	ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK	234
Energetika	105		
Doprava	114		
Poľnohospodárstvo	121		
Lesné hospodárstvo	128		
Rekreácia a cestovný ruch	140		

ZOZNAM FOTOGRAFIÍ

Fotografia na obálke: TTstudio s.r.o.
Fotografie vo vnútri: archív M KREO, s.r.o.